

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN-2020-605

25.8.2020

Protector Forsikring ASA

Livsforsikring/uføredekninger/pensjon

Gruppeliv – HTA kommunal sektor – rett til ytelser – insolvent dødsbo – fal. §§ 10-3, 15-1 og 19-11.

Klagers far var omfattet av en gruppelivsforsikring basert på HTA i kommunal sektor. Etter fars død utbetalte selskapet i henhold til vilkårene og HTA forsikringssummen til dødsboet. Dødsboet var insolvent og var ikke gjenstand for privat eller offentlig skifte (flytende dødsbo). Tvist om selskapet i et slikt tilfelle hadde adgang til å utbetale forsikringssummen til dødsboet, eventuelt om selskapet pliktet å utbetale til klager. Nemnda viste til at fal. § 19-11 regulerer retten til forsikringssum som forfaller ved et medlems død i kollektive forsikringer. Selskapets standpunkt om å utbetale 2 G til dødsboet var i samsvar med regelverket og selskapet ble gitt medhold.

Saksfremstilling

Saken gjelder spørsmål om hvem som har rett til forsikringssummen ved død under en gruppelivsforsikring for kommunal virksomhet.

Etter at klagers far døde 16.2.20, sendte selskapet brev til dødsboet 16.3.20 hvor det ble informert om hvilke bestemmelser som gjaldt for utbetaling av ytelser under den kommunale gruppelivsforsikringen.

Det er enighet om at avdøde ikke etterlot seg personer som nevnes i HTA § 10, jf. vilkårenes pkt. 6. Selskapets standpunkt er at dette innebærer at 2 G skal utbetales til dødsboet, jf. vilkårenes pkt. 5.

Klager (avdødes sønn på 27 år) er uenig i selskapets standpunkt og klage ble innsendt FinKN 24.3.20.

Det siteres fra aktuelle vilkår P 964 gruppelivsforsikring for kommunal virksomhet (gjeldende fra 1.1.20):

Pkt. 5.0

Forsikringssummen for den enkelte forsikrede fastsettes i samsvar med det som til enhver tid er bestemt i Hovedtariffavtalen. I samsvar med dette er forsikringssummen fra og med 1.6.1990 for den enkelte forsikrede arbeidstaker fastsatt slik: (G = grunnbeløpet i folketrygden på dødsfallstidspunktet) ...

Dersom det ikke finnes etterlatte som nevnt i § 6 bokstav a-d, utbetales 2 G til dødsboet. Den samlede erstatning til de etterlatte etter § 10 og § 11 i Hovedtariffavtalen, kan ikke overstige 18 G. ...

Videre siteres fra pkt. 6.0 - Retten til forsikringsytelser:

Utbetaling av dødsfallserstatning skjer i samsvar med § 10 i Fellesbestemmelsene i Hovedtariffavtalen til:

- a) avdødes ektefelle (se dog bokstav c) eller registrert partner etter partnerskapsloven.
- b) samboer (se dog bokstav c)
- c) barn under 25 år. Disse skal ha utbetalt minst 40 % av erstatningsbeløpet selv om det er erstatningsberettiget ektefelle/ partner eller samboer, jf. bokstav a og b.

Deretter til

d) andre personer som for en vesentlig del ble forsørget av avdøde. De nevnte er ugjenkallelig begunstiget i den rekkefølge de er nevnt.

... Dersom arbeidsgiver ikke følger Hovedtariffavtalen, vil begunstigelsesrekkefølgen i denne paragraf kun gjelde dersom dette er avtalt med de ansatte. Har ikke arbeidsgiver inngått slik avtale, vil utbetaling av dødsfallserstatningen skje i samsvar med forsikringsavtaleloven § 15-1.

Klager har i hovedsak anført at han som enearving etter forsikrede har krav på å få utbetalt forsikringssummen direkte til seg, jf. at han både er livsarving og begunstiget etter testament. Det anføres at forsikringsavtaleloven (fal.) § 15-1 kommer til anvendelse og han viser til bestemmelsens 3. ledd hvor det fremgår at forsikringssummen skal tilfalle arvinger etter lov eller testament. Videre anføres det at bestemmelsene i fal. Del B er av tvingende karakter og ikke kan fravikes, jf. fal. § 10-3. Klager viser også til at dødsboet er insolvent og det anføres at HTA ikke har bestemmelser om denne type dødsbo. Hensikten med bestemmelsene i HTA må være å sikre de etterlatte, noe som også fremkommer av HTA § 10.4, hvor det angis at 2 G skal utbetales til dødsboet som begravellesbidrag, dersom det ikke finnes etterlatte som nevnt i HTA.

Selskapet har i hovedsak anført at de påberopte bestemmelsene i fal. ikke kommer til anvendelse i dette tilfelle. Hvilke personer som har krav på ytelser under avtalen reguleres av bestemmelsen i HTA kommunal sektor, jf. at vilkårene er tilpasset HTA. Det følger av vilkårenes pkt. 5 at 2 G skal utbetales til dødsboet dersom det ikke finnes personer som nevnt i vilkårenes pkt. 6 a til d. Bestemmelsen er absolutt og åpner ikke for skjønn. Selskapets standpunkt er i samsvar med forsikringsavtalen.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Saken gjelder krav om utbetaling av forsikringssummen ved død under en gruppelivsforsikring for kommunal virksomhet.

Forsikringsvilkårene (P 964) følger Hovedtariffavtalen for kommunal virksomhet (HTA). Utbetaling av dødsfallerstatning skal skje i samsvar med HTA § 10, jf. vilkårenes pkt. 6. Nemnda legger til grunn at klager, avdødes sønn, er eneste etterlatte. Det finnes ikke etterlatte etter avdøde som omfattes av vilkårenes pkt. 6 bokstav a til d. Det følger da av vilkårene pkt. 5 at 2 G skal utbetales til dødsboet.

Klager krever at forsikringssummen skal utbetales til han som enearving etter bestemmelsene i forsikringsavtaleloven (fal.) § 15-1 tredje ledd. Etter denne bestemmelsen skal forsikringssummen tilfalle arvinger etter lov eller testament. Videre anfører klager at bestemmelsene i fal. del B er av tvingende karakter og ikke kan fravikes, jf. fal. § 10-3.

Fal. § 10-3 fastsetter at bestemmelsene i fal. Del B ikke kan "fravikes til skade for den som utleder rett mot selskapet av forsikringsavtalen" med mindre noe annet er sagt i loven. Fal. § 15-1 regulerer hvem som har rett til ytelser når forsikringstakeren ikke har disponert over forsikringen.

Fal. har særlige regler for kollektive forsikringer i kapittel 19. Utgangspunktet er etter fal. § 19-1 at lovens øvrige bestemmelser også gjelder for kollektive forsikringsavtaler så langt bestemmelsene passer. I fal. § 19-11 har lovgiver særskilt regulert retten til forsikringssum som forfaller ved et medlems død i kollektive forsikringer:

Er det tegnet kollektiv forsikring på arbeidstakers liv, kan det i avtale mellom arbeidsgiveren og de ansatte eller deres organisasjon fastsettes hvilke bestemmelser om retten til forsikringssummen ved et medlems død som skal tas inn i forsikringsavtalen. ...

Bestemmelsen åpner for at man kan avtale andre løsninger enn det som følger av fal. § 15-1. Dette er tilfelle i aktuelle sak hvor det i HTA er inntatt bestemmelser om hvem som har rett til ytelser under gruppelivsforsikringen. Bestemmelsene er inntatt i forsikringsavtalen/vilkårene, jf. pkt. 5 og

6. Selskapets standpunkt om å utbetale 2 G til dødsboet er mao. i samsvar med regelverket. HTA/vilkårene har ikke bestemmelser om andre løsninger i de tilfeller hvor dødsboet er insolvent. Etter nemndas syn vil det ikke være i strid med lovverket å utbetale forsikringssummen til et insolvent dødsbo.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Kaja de Vibe Malling (leder), Gro Farestvedt (selskapsrepresentant), Paal Bjønness (forbrukerrepresentant).